

Leidingdeel Bijbelstudie Titus

Schets 3: Schijn bedriegt (Titus 1:10-16)

A) Doel

1. *Betekenis benoemen*

Een dwaalleer is gevaarlijker dan het lijkt.

2. *Actualiteit aangeven*

Ook vandaag de dag zijn er dwalingen. Sterker nog; wie zegt dat wij zuiver zijn in onze leer? Worden ook wij niet gauw verleid door alle wind van weleer? Denk aan de discussie rondom geloofsdoop, de visie op de overwinning van de zonde in het leven hier en nu etc.

3. *Christus centraal stellen*

Jezus heeft de wet vervuld. Christenen zijn vrij! Juist degene niet Hem niet kennen of ver bij Hem vandaan leven willen anderen terugdringen naar allerlei wetten en voorschriften die door de mensen zijn verzonnen.

B) Achtergrondinformatie

Nadat Titus instructies heeft ontvangen om ouderlingen aan te stellen, kaart Paulus de reden aan waarom er opziensers nodig zijn. In dit gedeelte van de brief komen twee kanten van dezelfde zaak naar voren.

De eerst kant van het probleem heeft te maken met de leer. Er zijn namelijk ongehoorzame onderwijzers die zich niet aan Gods Woord onderwerpen. Integendeel, het zijn mensen die zomaar wat zeggen en hun woorden bevatten geen kracht of Geest. Paulus heeft een aantal misleiders op het oog, maar *'vooral* die van de besnijdenis zijn'. Waarschijnlijk gaan er meerdere dwalingen rond op Kreta. De hardnekkigste is echter die van joodse wetsleraars die zowel vervulde delen van de wet (het Oude Testament) als joodse verzinsels aan de menigte opleggen (zie ook Mat. 15:9; Kol. 2:21; 1 Tim. 1:14). Paulus' reactie hierop is radicaal. De mond van deze dwaalleraars moet gestopt worden. De dwalingen zijn zo dreigend dat zij te vergelijken zijn met een valse, onberekenbare hond die gemuilkorfd moet worden. Hun geblaf is gevaarlijk voor de gelovigen en kan hen doen wankelen. De zaak om orde te scheppen is om nog een reden dringend: hele gezinnen worden misleid! De hoeksteen van de samenleving wordt door satan aangevallen en zij dreigt in te storten. Daarom is er werk aan de winkel. Bevrijd de Kretenzen uit de klauwen van de duivel!

De tweede kant van de chaos binnen de kerk van Kreta is de eigenlijke volksaard. Kretenzen zijn leugenachtig, eigenzinnig, strijd lustig en uit op genot. Juist deze eigenschappen zijn de voedingsbodem om een dwaalleer achterna te gaan en zich uit te leven in de zonde.

Zo komt de jonge Titus voor een lastige taak te staan, omdat de volksaard niet zomaar wordt veranderd. Titus moet streng zijn door allereerst de dwaalleer te weerleggen, maar ook door tucht uit te oefenen. Tucht is nooit leuk, maar het doel is dat zij die dwalen weer voor

Christus gewonnen zullen worden (1 Kor. 5:5). In vers 16 wordt duidelijk dat niet alleen de leer van de dwaalleraars verkeerd is, maar ook hun levenswandel. Zij belijden wel dat ze God kennen, maar in waarheid verloochenen zij hem door hun werken! Uit dit gedeelte wordt duidelijk dat Paulus de verhouding tussen leer en leven heel nauw neemt. Zonder goede leer bestaan er geen goede werken en zonder goede werken bestaat er geen goede leer. Goede werken komen voort uit het geloof en zijn gericht op Gods eer. De dwaalleraars verloochenen God juist en hebben zichzelf op het oog door zich fors te laten betalen voor de verkondiging hun dwaalwegen. Daarom is het voor Paulus duidelijk: snoer de dwaalleraars de mond en wijs hen die dwalen terecht!

C) Suggesties voor de avondinvulling

Niveau 1	Niveau 2
<p>Alternatieve startopdracht Lees met elkaar het eerste deel van een interview door Trouw uit 2015 met Edward van der Kaaij (zie bijlage aan het eind van dit hoofdstuk). Een voorbeeld van een hedendaagse dwaling! Stel hierbij de volgende vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is de dwaalleer van ds. Van der Kaaij? (Lees Ps. 53:2 en 1 Joh. 4:3) 2. Vind jij dat ds. Van der Kaaij dominee mag blijven? Waarom wel of niet? 	<p>Alternatieve startopdracht Lees met elkaar het eerste deel van een interview door Trouw uit 2015 met Edward van der Kaaij (zie bijlage aan het eind van dit hoofdstuk). Een voorbeeld van een hedendaagse dwaling! Dit kan eventueel ook via de methode 'kritisch lezen', te vinden op de website van het LCJ. Stel hierbij de volgende vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hoe zou jij de dwaalleer van ds. Van der Kaaij weerleggen? 2. Wat zijn de gevolgen voor de gemeente als een dominee zo zou preken? <p>Denk met elkaar na over wat vandaag de dag dwalingen zijn. Om ons heen en in ons eigen leven. Bespreek met elkaar hoe we met deze dwalingen kunnen omgaan.</p>
<p>Bijbel <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat was de (voornaamste) dwaalleer die werd verkondigd op Kreta? 2. Waarom is Paulus zo fel tegen hen die deze leer verkondigen? 	<p>Bijbel <i>Laat deze vragen altijd aan de orde komen</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is er mis met een leer die je allerlei wetjes en regeltjes oplegt? 2. Als een 'wettische' leer dan verkeerd is, hoe moeten wij dan omgaan met de Tien Geboden?

<p>(‘misleiders’, ‘hen de mond snoeren’, ‘streng zijn’, ‘zij verloochenen God’).</p> <p>3. Kun jij twee of meer dwalingen noemen die volgens jou vandaag de dag spelen in onze kerken?</p>	<p>3. Ook Joden en Moslims belijden God. Waarom geloven wij dat deze religies niet naar de waarheid zijn?</p>
<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laat een aantal jongeren een presentatie houden met wat wél de juiste leer is. <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>	<p>Overige verwerking</p> <ul style="list-style-type: none"> - Laat de jongeren de verwerking ‘spreekwoorden’ doen van de website van het LCJ. Je kunt bijvoorbeeld spreekwoorden bedenken met het woord ‘waarheid’. Daar zijn er best wat bekende van. <p> www.lcj.nl/verwerkingplus16</p>

D) Antwoorden en suggesties

1. De ‘tijdgeest’ geeft aan hoe mensen denken en handelen in een bepaalde tijd. Het zijn de culturele trends en de kenmerken van de huidige samenleving. Als christenen heb je ten diepste nooit de tijdgeest mee. Voorbeelden:

- Er is geen algemene waarheid, ieder heeft zijn eigen waarheid
- Abortus plegen is geaccepteerd
- Vrije seks/pornografie enzovoorts
- Gezag van Gods Woord wordt in twijfel getrokken
- Bepaalde series die worden gekeken (Game of thrones etc.)
- Relativisme, etc.

2a. Kinderen zijn nog (grotendeels) ongevormd en zijn ontvankelijk voor zowel het goede als het kwade. Wanneer je hen onderwijst in de ware leer, zullen kinderen hier goed in thuis zijn. Maar wanneer je hen grootbrengt met dwalingen en dergelijke is het heel moeilijk om hen later dit weer af te leren. Het feit dat Paulus aanhaalt dat hele huisgezinnen worden misleid geeft hier blijk van; als men de gezinnen misleidt wordt ook de toekomstige generatie op het verkeerde pad gebracht! Daarom moet de mond van de dwaalleraren zo snel mogelijk gemuilkorfd worden.

2b. Dat kinderen moeten worden onderwezen in de wegen van de Heere, allereerst door de ouders. Dit is niet alleen een dogmatisch onderwijzen, maar ook ‘bevindelijk’, vanuit ervaring, vertellen wie de Heere is en wat Hij gedaan heeft en doet.

2c. Dit is persoonlijk, probeer niet verwijtend te zijn als de jongeren toegeven dat hun ouders het niet (genoeg) gedaan hebben. Wanneer ouders dit wel gedaan hebben, mag je wijzen op het voorrecht voor zo'n jongere.

3. Denk aan bekende welvaartspredikers die bakken met geld verdienen. Ze verkondigen dat geven aan de kerk zal zorgen voor materiële welvaart, ondertussen verrijken sommigen zichzelf door de giften van gemeenteleden.

Stelling

Dan moet je eerst weten wát een dwaalleraar is en waarom die persoon dit is. Vervolgens zou je stappen kunnen gaan ondernemen. Het moeilijke is dat er zoveel verschillende kerkverbanden zijn dat er voor bijna elke dwaalleer wel een plek is (zowel te linker- als te rechterzijde). Dit neemt niet weg dat de kerk de duidelijke taak heeft om dwaalleraren te deur te wijzen (zie Paulus' instructie aan Timotheüs!) en kun je stellen dat de kerk te zwak handelt. Ook hier is de scheiding tussen vlees en Geest moeilijk. Wanneer preekt iemand echt een dwaalleer en wanneer staat mij de boodschap gewoon niet aan? Gelukkig is het Woord van God. Dit is de norm om te toetsen wanneer iets een dwaalleer is. Als iets in tegenspraak met Zijn Woord is moeten er stappen worden ondernomen (tucht).

Studieopdracht

De weg van Mattheüs 18:15-17. Eerst persoonlijk vermanen, als dit niet gehoord wordt met nog een of twee anderen. Als dit geen effect heeft mag het publiekelijk bekend gemaakt worden. Als iemand dan nog niet tot bekering komt zal hij afgesneden worden van de Christelijke gemeente (zoals in 1 Kor. 5 het geval is). Het doel van dit alles is dat die persoon zich bekeerd tot God.

Stelling

Een dergelijk standpunt is niet Bijbels. Alcohol is niet zondig, mits het met mate gedronken kan worden. Er kan ook geen algemene regel worden gemaakt voor het aantal eenheden alcohol dat je mag drinken per dag als christenen. Een ieder dient dit persoonlijk te verantwoorden tegenover de Heere. Of je nu geheelonthouder bent of niet, doe alles tot eer van God. Of je nu eet, drinkt of niet eet en drinkt. De keerzijde van (overmatig) alcoholgebruik wordt duidelijk in de Bijbel. Alleen het voorbeeld van Noach is genoeg om dit punt duidelijk te maken (Gen. 9:20-24).

4. Lees met elkaar V&A 32 van de H.C. en spreek hierover met elkaar. We kunnen iets zeggen over ambtsdragers, maar hoe is het bij onszelf?

5. Paulus haalt aan dat God juist betrouwbaar is en niet liegen kan, in tegenstelling tot de Kretenzen. Deze God wil zondaren transformeren, om Zijn beeld in hen te herstellen. Hij maakt gebruik van contrasten, om uit te schilderen hoe God is.

6. Een mens kan maar moeilijk met vrijheid omgaan. Het makkelijkste is om vastigheid en voorschriften te hebben, zodat iedereen elkaar kan oordelen op basis van bepaalde wetten. Nu is er juist vrijheid in Jezus Christus, we zijn niet meer onder de wet maar onder de genade (Rom. 6:14). Dit is een les die elke gelovige keer op keer moet leren. Het is leren van genade te leven en niet van eigen verdiensten. Een mens is diep gevallen en wil zijn of haar eigen regels en zaligheid bepalen.

7. Waarschijnlijk doelt deze tekst op reinheidswetten inzake voedsel (zie ook Paulus' eerdere woorden hierover in Rom. 14:20). Maar wanneer men dit vers breder interpreteert zou gesteld kunnen worden dat alles wat geschapen en gemaakt is, op zichzelf niet zondig of onrein is, maar dat het dit wordt door het te gebruiken in ongeloof en tot oneer van God. De onreinheid zit dus niet in de scheppingsgaven op zichzelf, maar in de harten, gewetens en vermogens van de zondige mens. In de praktijk betekent dit hoe je als gelovige omgaat met dingen als seks, materiële goederen, voedsel, alcohol etc. De dingen zelf zijn niet fout, maar wanneer je ze misbruikt maakt het je onrein. En als iemand ongelovig is, is alles zonde.

E) Extra voorbereiding

Interview met Edward van der Kaaij

Uit Trouw, februari 2015

Predikant Edward van der Kaaij denkt dat Jezus nooit heeft bestaan. Die opvatting leidt tot ophef in de Protestantse Kerk. 'Je doet toch ook niet alsof Roodkapje een historisch verhaal is.'

Het is ironisch, vindt predikant Edward van der Kaaij uit Nijkerk. "Eerst heb je een predikant die roept dat God niet bestaat, nu is er een die zegt dat Jezus geen historische figuur is." Van der Kaaij zit in zijn studeerkamer. Boven op de boekenkast staat een antiek Christusbeeld, de zegenende handen zijn er ooit afgebroken.

"De historische Jezus heeft nooit bestaan", zegt Van der Kaaij. "Alle elementen uit het verhaal van Jezus vinden hun oorsprong in het oude Egypte. Daar komt de oermythe vandaan van een God die mens wordt, van sterven en opstaan, van geboren worden op 25 december uit een maagd."

Edward van der Kaaij (62), predikant in de Protestantse Kerk in Nederland, schreef zijn inzicht op in een boek. 'De ongemakkelijke waarheid van het christendom', heet het. Ondertitel: 'De echte Jezus onthuld'.

Hoewel hij het boek vorig jaar al publiceerde, leiden de opvattingen van Van der Kaaij nu tot verontwaardigde reacties in zijn woonplaats Nijkerk en daarbuiten in protestants Nederland. Van der Kaaij zou onchristelijke ideeën verspreiden, menen sommigen in de protestantse gemeente in Nijkerk, die uit verschillende richtingen bestaat.

Twee weken geleden werd de predikant enkele dagen voor een interkerkelijke dienst de toegang geweigerd tot de kansel. 'Gebed voor de eenheid', was het onderwerp van de dienst. Maar die eenheid was er niet toen de gereformeerde kerkenraad de hervormde Van der Kaaij verbood te preken in zijn kerkgebouw.

Die maatregel - een zeldzaamheid - leidde tot discussies tussen voor- en tegenstanders. "Iedereen vergaderde over mij maar niet met mij", zegt Van der Kaaij, die zichzelf 'modern' noemt. Hij besloot uiteindelijk thuis te blijven. "Het moet niet zo zijn dat je haast de ME nodig hebt om een predikant de kansel op te laten gaan."

Inmiddels heeft de Nijkerkse kwestie landelijke proporties gekregen. De gereformeerde bond, de rechterflank in de protestantse kerk, noemt de opvattingen van Van der Kaaij een 'dwaalleer' en vraagt zich in een brief aan het landelijke kerkbestuur af 'hoe de tucht gestalte krijgt, als dwaalleer de fundamenten van de kerk probeert aan te tasten.'